

PO SHKONI NË SHTËPI?

Shtëpia e juaj, rruga ose fusha mund të janë të rrezikshme!

Qëndroni në vend për të cilin e dini se është i sigurtë!

Nëse vendosni të shkoni në shtëpi...

• Duhet të pyetni të tjerët nëse dinë për minat, minat e befasisë ose municionin e paeksploduar në atë rajon. Lereni familjen në atë vend ku e dini se është e sigurtë. Mos shkoni në rrugicë ose rrugë që është e pashkelur. Mos shkoni në shtëpi nëse të tjerët thonë se është rrezik!

Ku është rreziku?

• **Mund të ketë mina**, mina të befasisë dhe municion të paeksploduar. Këto mund të krijojnë lëndime të rënda dhe vdekje nëse nuk jeni të kujdesshëm. Rreziqet janë:

• **Mina nën tokë**: zakonisht nuk mund ti shihni ato. Ato janë zakonisht të grupuara nën tokë, në vendkalime, nën dru, afër puseve dhe në vende tjera ku mund të ecin njerëzit.

• **Copa të minave**: këto janë mbi tokë ose në bar. Zakonisht aktivizohen duke e prekur telin që është i lidhur nga njëri fund i rrugës, ose janë të lidhura për ndonjë objekt që mund të lëvizet, si porta ose dera.

• **Minat befasisë**: këto janë të fshehura me kujdes në shtëpi ose fermë. Municion eksplodues, granatë ose copë e minës - është e lidhur për ndonjë objekt që mund të preket, lëvizet ose ngrehet si p.sh. derë, shishe, televizion ose veturë. Njerëzit që i bëjnë minat e befasisë janë shumë imagjativ. Edhe shtëpia e prishur mund të ketë mina befasisë.

• **Municion i paeksploduar**: mund të gjindet gjithkund ku ka pasur përleshje ose bombardime. Kanë formë të ndryshme. Eksplodojnë shumë lehtë kur preken me dorë.

Duhet të keni kujdes nga:

• Rrjetat e shënuara me shirit të ngjyrosur ose litar ose grumbull gurësh që tregon se dikush tjetër e di se aty ka mina.

• Në kopsht, në rrugicë ose në fushë kujdesuni nga: çdo objekt i panjohur veçanërisht nëse kanë ngjyrë të gjelbërt ose kafe; tela afër tokës; kafshë të ngordhura; çdo gjë e gjelbërt ose e verdhë me shirit ose leckë të vendosura.

• Në shtëpi kujdesuni nga: dyer të mbyllura ose pak të mbyllura, syzë ose tavolina; objekte atraktive, të pazakonshme ose me vlerë nëse janë të panjohura ose janë në vend të çuditshëm.

Nëse shkoni në shtëpinë tuaj dhe gjeni diçka të dyshimtë....

-Kthehuni pas të njejtës rrugë

-Mos prekni asgjë

-Mos tentoni ta lëvizini objektin ose të mundoheni ta eksplodoni

-Mos i lejonit të tjerët të hynë në shtëpi ose kopsht

-Kontaktoni KFOR, UNHCR ose agjencionin për pastrimin e minave